



Ministerstvo školstva rozdelí medzi desať vysokých škôl milióny eur	2
Online, akcnezeny.sk, 31. 5. 2024, 8:22	
Kruté precitnutie Slovenska. Viacej útokov, ale aj uvedomenia (Anketa ku kyberbezpečnosti)	3
Online, zive.aktuality.sk, 31. 5. 2024, 9:00	
UNLP začala celomesačnú prevenciu – bezplatné vyšetrenia pečene	7
Online, vskratke.sk, 31. 5. 2024, 12:21	
Slovensko patrí medzi krajiny s vysokým výskytom chorôb pečene	8
Online, zdravoteka.sk, 31. 5. 2024, 14:00	
Košická univerzitná nemocnica spustila bezplatné vyšetrenia pečene	9
Online, medicina.trend.sk, 31. 5. 2024, 14:48	
Cirhóza pečene môže skrátiť život aj o 20 rokov	10
Online, dennatlac.sk, 31. 5. 2024, 16:14	
Cirhóza pečene môže skrátiť život aj o 20 rokov	11
Online, sita.sk/vzdravotnictve, 31. 5. 2024, 16:14	
Svetový deň bez tabaku – UNLP školí stredoškolákov o škodlivosti fajčenia	12
Online, lekarskenoviny.sk, 31. 5. 2024, 18:45	
SMUTNÁ SPRÁVA Zomrel obľúbený slovenský SPISOVATEĽ! Za výnimočnú tvorbu získal prestížne ocenenia	14
Online, regiony.zoznam.sk, 1. 6. 2024, 0:00	
Spisovateľ a lekár Ján Milčák poznal liečivú silu krásy	15
Online, kultura.pravda.sk, 1. 6. 2024, 9:00	
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach otvor	16
Online, dennatlac.sk, 1. 6. 2024, 10:00	
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach otvorí v septembri svoju škôlku UPeJeŠko	17
Online, sita.sk/vskolstve, 1. 6. 2024, 17:42	
Egzotikus lepkék kiállítása a kassai botanikus kertben Amikassa	18
Online, amikassa.sk, 2. 6. 2024, 0:18	
Zomrel známy slovenský spisovateľ, na konte mal niekoľko ocenení	20
Online, info.sk, 2. 6. 2024, 6:43	
Spolupráca slovenských vysokých škôl a americkej univerzity	21
Online, dunajskostredsky.sk, 2. 6. 2024, 9:37	



Ministerstvo školstva rozdelí medzi desať vysokých škôl milióny eur

31. 5. 2024, 8:22, Zdroj: akcnemamy.akcnezeny.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Dosah: 2 158 GRP: 0,05 OTS: 0,00 AVE: 218 EUR

Internacionalizácia slovenských vysokých škôl bude podporená sumou šesť miliónov eur. Táto čiastka sa rovnomerne rozdelí medzi desať vysokých škôl, a to po 600-tisíc eur pre každú. Prostriedky pochádzajú z Plánu obnovy a odolnosti SR.

Peniaze sú určené na audity v oblasti internacionalizácie akademického prostredia, ich cieľom je preskúmať kvalitu a úspešnosť realizácie iniciatív v oblasti mobility študentstva a zamestnanectva, medzinárodnej spolupráce aj ďalších aktivít vysokých škôl súvisiacich s internacionalizáciou.

Do výzvy sa mohli zapojiť všetky verejné vysoké školy a výskumné inštitúcie, zapojilo sa 13 vysokých škôl.

„ Táto finančná podpora posilní schopnosť škôl zapojiť sa do medzinárodných akademických a výskumných aktivít. Zároveň chceme posilniť postavenie slovenského akademického prostredia na medzinárodnej scéne a prispieť k prilákaniu a udržaniu talentovaných študentov a výskumníkov na Slovensku ,“ uviedol minister školstva Tomáš Drucker

Zdroj Freepik

„ Internacionalizáciu považujem za dôležitý nástroj v oblasti rozvoja vysokých škôl. Aj vďaka takýmto iniciatívam môžeme posilniť a spropagovať naše vysoké školy v európskom, ale aj celosvetovom rozmere, čo môže priniesť nielen záujem o štúdium na našich vysokých školách, ale aj začiatok rôznych spoluprác s inštitúciami vo svete ,“ povedal štátny tajomník ministerstva školstva SR pre vysoké školstvo Róbert Zsembera.

Prečítajte si: Konferencia Dieťa v ohrození reaguje na krízové situácie

Desiatimi podporenými vysokými školami sú Technická univerzita vo Zvolene, **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Technická univerzita v Košiciach, Univerzita Komenského v Bratislave, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave, Slovenská technická univerzita v Bratislave, Katolícka univerzita v Ružomberku, Prešovská univerzita v Prešove a Trnavská univerzita.

Bližšie informácie sú dostupné na stránke ministerstva školstva.

Zdroj: SITA

Autor: Redakcia



Kruté precitnutie Slovenska. Viacej útokov, ale aj uvedomenia (Anketa ku kyberbezpečnosti) [↗](#)

📅 31. 5. 2024, 9:00, Zdroj: zive.aktuality.sk [↗](#), Vydavateľ: Ringier Slovakia Media s.r.o., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 39 435 GRP: 0,88 OTS: 0,01 AVE: 686 EUR

Firemný článok

Máj je zvyčajne čas na fakty a čísla zo Správy o kybernetickej bezpečnosti Slovenska. Anketa zas prináša názory a postrehy profesionálov z praxe.

Otázka znela: V ktorej oblasti kybernetickej bezpečnosti vnímate významný medziročný posun? V dobrom, či zlom.

Ivan Makatura generálny riaditeľ, Kompetenčné a certifikačné centrum kybernetickej bezpečnosti

Celková odolnosť prevádzkovateľov voči kyberhrozbám sa zvýšila. Skokanom roka je výrobný priemysel. Niektoré sektory prešľapujú na mieste. Na konci tabuľky sú už tradične verejná správa a zdravotníctvo. Ak by si niekto myslel, že je to nedostatkom financií, mylil by sa. Hlavným dôvodom nesúladu je totiž nedostatočná vyspelosť manažérstva, nízka úroveň povedomia a chýbajúce procesy riadenia rizík.

Zdroj: respondent

Ivan Kopáček bezpečnostný expert, Gordias

Posun k lepšiemu vnímaniu v oblasti bezpečnostného povedomia občanov. Rôzne druhy kybernetických podvodov zamerané na najširšie vrstvy obyvateľstva, sú na dennom poriadku. Ak ľudia nechcú opakovane naletieť podvodníkom, musia získať aspoň elementárne kyberbezpečnostné návyky a zručnosti. Bohužiaľ, často sa poučia až v dôsledku vlastných chýb.

Zdroj: respondent

Katarína Kročková odborníčka na ochranu osobných údajov, Kročka & Partners

Ochrana akýchkoľvek kategórií údajov by mala byť v každej organizácii prioritou, napriek tomu sa vyspelosť kyberbezpečnosti v jednotlivých sektoroch líši. Preto vítam a posun vidím najmä v malých a stredných podnikoch, ktoré zavádzajú bezpečnostné opatrenia a tak chránia svoje údaje, aj tie osobné. Žiaľ, často sa stretávam aj s povrchným prístupom a formálnymi riešeniami.

Zdroj: respondent

Richard Kiškováč generálny riaditeľ, Elkan

Nevnímam významný medziročný posun v kyberbezpečnosti. Všetky jej atribúty prechádzajú pomalým vývojom tak ako doposiaľ. Kyberbezpečnosť je natoľko komplexná oblasť, že potrebuje na rozvoj aj adekvátny čas. Tento rozvoj urýchli väčšinou len mimoriadne udalosti s výrazným dopadom. Preto je možno lepšie, keď nie sme nútení sa posúvať takýmto drastickým spôsobom.

Zdroj: respondent

Maroš Trnka vedúci odboru informačných technológií, Vodohospodárska výstavba, štátny podnik

Vidím pokrok v zvyšovaní bezpečnostného povedomia a vo vzdelávaní o kybernetických hrozbách. Dúfam, že sa pozitívne mení aj pomer medzi podnikmi, ktoré prijali opatrenia iba vo forme internej dokumentácie a podnikmi, ktoré aj reálne implementujú nové bezpečnostné štandardy v rovine technických opatrení. Negatívne vnímam stále rastúci počet útokov na malé a stredné podniky, ktoré nie sú dostatočne pripravené.

Zdroj: respondent

Tomáš Zaňko CEO, etický hacker, Citadelo

Kyberbezpečnostné opatrenia sa môžu realizovať „naozaj“ alebo „akože“. A pomer „naozaj“ a „akože“ sa zlepšuje. Stále viac firiem a ľudí sa o kybernetickú bezpečnosť zaujíma s cieľom ju skutočne riešiť. Nie len získať čarovný papier s pečiatkou, ktorý ukázu pri prípadnej kontrole.

Zdroj: respondent

Jaroslav Ďurovka riaditeľ, Národné centrum kybernetickej bezpečnosti

Zlepšuje sa prístup kľúčových subjektov a obchodných spoločností ku kyberbezpečnosti. Hoci nejde o skokový progres, je dôležité aj postupné zlepšovanie ich odolnosti voči meniacim sa hrozbám. Riziká stúpajú s meniacou sa štruktúrou a kvalitou útočníkov, hekerských



komunit a APT skupín. Tie stále častejšie používajú sofistikované postupy a nástroje a okamžite zneužívajú novoobjavené zraniteľnosti. Výsledkom sú napríklad vážne ransomvérové a vysokoobjemové DDoS útoky.

Zdroj: respondent

Jaroslav Oster predseda správnej rady, Preventista.sk

Za najväčší „posun“ ale v negatívnom zmysle slova, považujem dynamický nárast prieniku technológií umelej inteligencie do oblasti sociálno-manipulatívnych útokov. Rad dnes už reálne vyšetovaných prípadov napríklad v oblasti vydierania umelo generovanou pornografiou ukazuje v plnej miere, že prvotné nadšenie k potenciálnym prínosom AI bude mať aj tienisté stránky. A na tieto bežný používateľ nie je pripravený.

Zdroj: respondent

Diana Legdanová riaditeľka divízie pre bezpečnosť, Západoslovenská energetika

Aktuálna bezpečnostná situácia vo svete a najmä na našich hraniciach ovplyvňuje kybernetické správanie sa firiem. Výsledkom je významný posun v nasadení technicko-organizačných opatrení. To je tá lepšia správa. Druhá strana mince je, že kyberhrozby sa rovnako významne rozširujú a zintenzívňujú. Nie, nežijeme v úplne bezpečnom svete.

Zdroj: respondent

Peter Fridrich vedúci tímu Integrácia a monitoring, Slovenská sporiteľňa

Na Slovensku aj vo svete zaznamenala najväčší posun v kyberbezpečnosti umelá inteligencia. Stáva sa kľúčovým faktorom v procese útoku, ale aj obrany pred ním. Útočníci využívajú AI na automatizáciu útokov a zlepšenie efektivity techník a obrancovia na detekciu a prevenciu hrozieb v reálnom čase.

Zdroj: respondent

Tibor Szabo vedúci Oddelenia auditu IT, Všeobecná úverová banka

Oceňujem progres v oblasti auditu, kde spolupracujú audítori a AI špecialisti, čo pocítim uvoľnením zdrojov pre najrizikovejšie oblasti. Umelá inteligencia nenahradí audítorov, len podstatne urýchli audit a „živý“ audítor sa bude môcť sústrediť na hodnotiace a analytické činnosti, kde je potrebný jeho úsudok.

Zdroj: respondent

Tomáš Valenta riaditeľ, Check Point Software Technologies

Chcem byť optimista a skutočne vidím posun. O kyberbezpečnosti sa hovorí všade, dokonca už aj na pive pri vedľajšom stole. Únia uvoľňuje na zvýšenie bezpečnosti stále vyšší objem financií pre členské štáty aj vybrané sektory. A to zákonite musí prinášať aj reálne výsledky. Nesmieme ale poľaviť a už vôbec nie zaspáť a myslieť si, že je to už dobré. Zlo nespí.

Zdroj: respondent

Pavol Sokol vedúci CSIRT-UPJS, **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Za posledný rok sa zvýšil počet zverejnených výziev na informačnú a kybernetickú bezpečnosť, či už v oblasti operatívnych činností, vzdelávania alebo výskumu. Ide o vítaný a žiadaný posun. Otázne je, ako výrazne to zmení úroveň bezpečnostného povedomia, ale aj odolnosti voči bezpečnostným hrozbám u rôznych kategórií príjemcov.

Zdroj: respondent

Ján Golais poradca bezpečnosti, Slovak Telekom

Povedomie sa postupne zvyšuje, stále však nedosahuje dostatočnú úroveň. Zvyšuje sa totiž aj počet „odborníkov“ predávajúcich cypypaste dokumentáciu a bohužiaľ stále nemáme nástroj, ako regulovať tieto aktivity realizované už aj predajom odo dverí k dverám.

Zdroj: respondent

Andrej Žucha generálny riaditeľ, ALISON Slovakia



Zvyšujú sa investície do pokročilých bezpečnostných technológií a úsilie organizácie o vyššie povedomie zamestnancov. Podľa Slovenského inštitútu pre kybernetickú bezpečnosť investície medziročne vzrástli o 20 percent. Odvrátenou stranou je väčšie fokusovanie útočníkov už aj na Slovensko, čo prináša viac kyberútokov na kritickú infraštruktúru a záujem o citlivé dáta štátnych inštitúcií aj komerčného sektora.

Zdroj: respondent

Michal Srnec vedúci oddelenia informačnej bezpečnosti, Aliter Technologies

Posun na Slovensku je v tomto roku významný. Kým vlni sa kyberbezpečnosť dostala za okrúhly stôl vedenia firiem, tento rok prenikla aj do mainstreamu. Tomu pomohli hojne debatovaná legislatívna zmena NIS2, nedávne úniky dát a štátni sponzorované kybernetické útoky. Negatívom, ktorý bohužiaľ naberá na trakcii, je vplyv dezinformácií spojených aj s AI, ktoré sa šíria aj na Slovensku.

Zdroj: respondent

Július Selecký senior technický špecialista, ESET

Z hľadiska sektorov by som vyzdvihol smer, akým sa uberá kybernetická bezpečnosť v zdravotníctve. Zo skúseností vieme, že významné narušenie IT bezpečnosti v nemocnici sa môže skončiť aj ohrozením životov pacientov. A toto si zjavne štatutári uvedomujú.

Zdroj: respondent

Martin Orem hacker, Binary House

Zaznamenali sme zvýšený dopyt z väčšiny sektorov po preventívnych službách ofenzívnej bezpečnosti. Na druhej strane vnímame nárast rôzne motivovaných DDoS a ransomvérových útokov, ktoré odrážajú dianie na geopolitickom poli. Útoky sú často koordinované a viac, či menej sofistikované, čo môže poukazovať na prepojenie medzi zločincami a štátmi.

Zdroj: respondent

Peter Dufek manažér kybernetickej bezpečnosti, Penta Hospitals

Asi najväčší medziročný posun v oblasti kybernetickej bezpečnosti vnímam v zlepšovaní sa výsledkov auditov zhody opatrení so zákonom v niektorých sektoroch zaradených do povinného overovania.

Zdroj: respondent

Andrej Mišura partner, Cyllium

Ako vidno aj v správe NBU, organizácie sa konečne začínajú venovať kyberbezpečnosti. Zrejme pochopili nevyhnutnosť. Niektorí už implementujú technické opatrenia a viacerí si po prvých auditoch objednali aspoň dodanie dokumentácie. Je to krok správnym smerom, ale odporúčam nastaviť stratégiu, aby to nebolo iba „na zalepenie očí“.

Zdroj: respondent

Marián Klačo vedúci oddelenia bezpečnosť informácií, Volkswagen Slovakia

Jednou z oblastí je osвета. Viac sa hovorí o kyberbezpečnosti, o nástrahách a rizikách, ktoré na používateľov číhajú. Nastal podstatný posun vo vnímaní kyberbezpečnosti ako témy na Slovensku. Najmä v súvislosti s očakávanou implementáciou NIS2 a rozšírením zoznamu dotknutých subjektov. Viaceré organizácie sa pripravujú na novú verziu zákona o kyberbezpečnosti a na nové výzvy, ktoré im z nej môžu vyplývať.

Zdroj: respondent

Vladimír Frčo SOC bezpečnostný špecialista, Alanata

Spoločnosti, ktorých sa dotkne implementácia smernice NIS2 do nášho zákona o kybernetickej bezpečnosti, sa výrazne posúvajú v snahe implementovať bezpečnostné produkty. Obávam sa však toho, ako budú naplnené tieto požiadavky v samospráve na úrovni miest a obcí. S ich napätými rozpočtami je veľmi ťažké odolávať moderným kybernetickým hrozbám, ktoré sa za posledný rok stali oveľa efektívnejšie.

Vladimír Frčo Zdroj: respondent

Ján Benka cybersecurity konzultant, Soitron



Počet útokov na malé firmy rastie a zároveň sa posúva ich sofistikovanosť. Je vidieť, že útočníci si dávajú záležať aj na útokoch na menšie spoločnosti, dokonca aj na našom malom trhu. Organizácie žiaľ vo väčšine nie sú na kyberútoky pripravené a nevedia na ne reagovať. Alebo len na čas strčia hlavu do piesku a dúfajú, že keď sa znova obzrú, bude všetko v poriadku. No, zdá sa, že už ani na Slovensku sa len tak neschováme.

Zdroj: respondent

Dominik Procházka riaditeľ odboru bezpečnosti, AGEL SK

Vnímam významný posun v spoločnostiach, ktoré patria do nášho zdravotníckeho holdingu. Viac si uvedomujú význam kybernetickej bezpečnosti, aktívne sa zapájajú pri podozreniach a spolupracujú.

Zdroj: respondent

Roman Čupka hlavný konzultant, Progress a CSO Istrosec

Ostatné dva roky evidujeme enormné množstvo úspešných ransomvérových útokov. Následkom je významný posun v zmýšľaní organizácií, ktoré sú často aj prvkami kritickej infraštruktúry. Sú rozhodnuté investovať nemalé prostriedky do svojej odolnosti a hľadajú najmä serióznych partnerov na zvládanie incidentov. Začínajú si uvedomovať, že kvalitné partnerstvá znižujú riziko negatívnych dopadov a zlepšujú ich pripravenosť.

Zdroj: respondent

Miroslav Chlipala riadiaci partner, BCH Advokáti Chlipala

Lepšia znalosť zákonného rámca, podpora vzdelávania a financovanie zo zdrojov EÚ zvýšili povedomie o kybernetických hrozbách a odolnosti. Prispieva k tomu aj aktívna kyberkomunita a podujatia zamerané na kyberbezpečnosť. Dôležité je stále pokračovať.

Zdroj: respondent

Anketa vyšla dnes v špecializovanej prílohe Kybernetická bezpečnosť v Hospodárskych novinách. Do pozornosti dávame aj titulný článok Na osobné údaje sme veľmi citliví a zároveň zlyhávame pri ich ochrane : Za necelú dekádu sme prešli v osobných údajoch od fázy vystrašenia, cez široké povedomie až k extrémnej precitlivenosti. A smerujeme k fáze paniky.

Autor: Firemný článok



UNLP začala celomesačnú prevenciu – bezplatné vyšetrenia pečene [🔗](#)

📅 31. 5. 2024, 12:21, Zdroj: vskratke.sk [🔗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 209 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 66 EUR

31 mája, 2024

Po vlnajšom celoslovenskom skríningu pečene Slovenskej hepatologickej spoločnosti, ktorý preukázal u záujemcov v Košiciach vysoký výskyt „tvrdosti pečene“, Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice (UNLP) spustila pilotný preventívny skríning ochorení pečene zdarma. Cieľom je „podchytiť čo najväčšie množstvo našich obyvateľov, ktorí majú počiatočné štádiá pečenevých ochorení, ale vôbec o nich netušia“, uviedla MUDr. Sylvia Dražilová, PhD., zástupkyňa prednostu II. internej kliniky UNLP Košice a LF **UPJŠ**. Vyšetrenie je určené dospelým nad 40 rokov, ktorí sa v týchto dňoch mohli registrovať prostredníctvom elektronického formulára. Pre okamžitý a veľký záujem verejnosti sa kapacita vyšetrení za pár dní naplnila.

„V rámci skríningového vyšetrenia občania po vyjadrení súhlasu a vyplnení základných informácií o sebe absolvujú základné antropometrické vyšetrenie, odber krvi, z ktorého vyšetříme základné hepatálne testy. Súčasťou vyšetrenia je elastografia pečene (bezbolestné vyšetrenie, podobné sonografii), ktorou sa zisťuje množstvo väziva v pečeni, ktoré súvisí so stupňom jej poškodenia. Týmto neinvazívnym vyšetrením vieme odhaliť bezpríznakových pacientov so závažným stupňom fibrózy pečene, ako aj pacientov s cirhózou pečene,“ opísala postup vyšetrenia hepatologička Dražilová. „Pokiaľ počas nášho preventívneho vyšetrenia odhalíme ochorenie pečene, ponúkame pacientovi možnosť následnej zdravotnej starostlivosti v hepatologickej ambulancii našej II. internej kliniky.“

Cirhóza pečene môže skrátiť život aj o 20 rokov

Slovensko patrí medzi krajiny s vysokým výskytom chorôb pečene. „Najčastejšou chorobou je nealkoholové tukovatenie pečene, ktorá je často asociovaná s metabolickým syndrómom,“ vysvetľuje prof. MUDr. Peter Jarčuška, PhD., prednosta II. internej kliniky. Najčastejšou príčinou úmrtia na pečenevých choroby je alkoholová choroba pečene. Podľa dostupných údajov je na Slovensku najväčší výskyt dekompenzovanej cirhózy pečene na svete, v úmrtnosti na cirhózu pečene je Slovensko na štvrtom mieste v Európe. „Cirhóza pečene sa veľmi často vyskytuje v produktívnom veku, v priemere skráti život pacienta o 20 rokov. Nie je teda prekvapením, že úmrtie na cirhózu patrí medzi najčastejšie príčiny úmrtia ľudí v produktívnom veku na Slovensku, čo má nemalé celospoločenské následky,“ dodáva profesor.

Súvisiace

Autor: jaropolacek



Slovensko patrí medzi krajiny s vysokým výskytom chorôb pečene [↗](#)

📅 31. 5. 2024, 14:00, Zdroj: spravy.zdravoteka.sk [↗](#), Vydavateľ: SITA Slovenská tlačová agentúra a.s., Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 18 750 GRP: 0,42 OTS: 0,00 AVE: 524 EUR

Používate zastaralý prehliadač, stránka sa nemusí zobrazíť správne, môže sa zobrazovať pomaly, alebo môžu nastať iné problémy pri prehliadaní stránky. Odporúčame Vám stiahnuť si nový prehliadač tu.

Foto: ilustračné, GettyImages

od Zdravotnicespravy.sk SITA

Slovensko patrí medzi krajiny s vysokým výskytom chorôb pečene

Kto môže absolvovať vyšetrenie? Podmienkou je, že máte 40 a viac rokov a doteraz vám nebolo diagnostikované ochorenie pečene.

Slovensko patrí medzi krajiny s vysokým výskytom chorôb pečene. „Najčastejšou chorobou je nealkoholové tukovatenie pečene, ktorá je často asociovaná s metabolickým syndrómom,“ vysvetľuje Peter Jarčuška, prednosta II. internej kliniky.

Najčastejšou príčinou úmrtia na pečňové choroby je alkoholová choroba pečene. Podľa dostupných údajov je na Slovensku najväčší výskyt dekompenzovanej cirhózy pečene na svete, v úmrtnosti na cirhózu pečene je Slovensko na štvrtom mieste v Európe.

„Cirhóza pečene sa veľmi často vyskytuje v produktívnom veku, v priemere skrúti život pacienta o 20 rokov. Nie je teda prekvapením, že úmrtie na cirhózu patrí medzi najčastejšie príčiny úmrtia ľudí v produktívnom veku na Slovensku, čo má nemalé celospoločenské následky,“ dodáva profesor.

Celoslovenský skrining

Po vlnajšom celoslovenskom skriningu pečene Slovenskej hepatologickej spoločnosti, ktorý preukázal u záujemcov v Košiciach vysoký výskyt „tvrdosti pečene“, Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice (UNLP) spúšťa pilotný preventívny skrining ochorení pečene zdarma.

Cieľom je „podchytiť čo najväčšie množstvo našich obyvateľov, ktorí majú počiatočné štádiá pečňových ochorení, ale vôbec o nich netušia“. Uviedla to zástupkyňa prednostu II. internej kliniky UNLP Košice a LF **UPJŠ** Sylvia Dražilová.

Celomesačná preventívna aktivita odštartovala 29. mája a potrvá do 28. júna, každú stredu, štvrtok a piatok v čase 12.30 až 15.00 hod.

Pacienti s cirhózou pečene

Kto môže absolvovať vyšetrenie? Podmienkou je, že máte 40 a viac rokov a doteraz vám nebolo diagnostikované ochorenie pečene.

„V rámci skriningového vyšetrenia občania po vyjadrení súhlasu a vyplnení základných informácií o sebe absolvujú základné antropometrické vyšetrenie, odber krvi, z ktorého vyšetříme základné hepatálne testy. Súčasťou vyšetrenia je elastografia pečene čo je bezbolestné vyšetrenie, podobné sonografii, ktorou sa zisťuje množstvo väziva v pečeni, ktoré súvisí so stupňom jej poškodenia. Týmto neinvazívnym vyšetrením vieme odhaliť bezpríznakových pacientov so závažným stupňom fibrózy pečene, ako aj pacientov s cirhózou pečene,“ opísala postup vyšetrenia hepatologička Dražilová.

Pokiaľ počas preventívneho vyšetrenia odhalia ochorenie pečene, ponúknu pacientovi možnosť následnej zdravotnej starostlivosti v hepatologickej ambulancii II. internej kliniky.

Bezplatné novinky zo Zdravotníctva raz týždenne:

Súhlasím s

podmienkami používania a potvrdzujem, že som sa oboznámil s ochranou osobných údajov

Posledné príspevky



Košická univerzitná nemocnica spustila bezplatné vyšetrenia pečene [🔗](#)

📅 31. 5. 2024, 14:48, Zdroj: [medicina.trend.sk](https://www.medicina.trend.sk) [🔗](#), Vydavateľ: News and Media Holding a.s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 37 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 33 EUR

Facebook Twitter E-mail

Slovensko patrí medzi krajiny s vysokým výskytom chorôb pečene, najčastejšie sa vyskytuje nealkoholové tukovatenie pečene

Po vlaňajšom celoslovenskom skríningu pečene Slovenskej hepatologickej spoločnosti, ktorý preukázal u záujemcov v Košiciach vysoký výskyt „tvrdosti pečene“, Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice (UNLP) sa rozhodla spustiť pilotný bezplatný preventívny skríning ochorení pečene. „Cieľom je podchytiť čo najväčšie množstvo našich obyvateľov, ktorí majú počiatočné štádiá pečeňových ochorení, ale vôbec o nich netušia“, uviedla MUDr. Sylvia Dražilová, PhD., zástupkyňa prednostu II. internej kliniky UNLP Košice a LF **UPJŠ**.

Vyšetrenie pre dospelých nad 40 rokov

Preventívne vyšetrenie pečene môžu v UNLP absolvovať záujemcovia nad 40 rokov, ktorým doteraz nebolo diagnostikované ochorenie pečene a chcú si potvrdiť, že ich pečeň je zdravá.

„V rámci skríningového vyšetrenia občania po vyjadrení súhlasu a vyplnení základných informácií o sebe absolvujú základné antropometrické vyšetrenie, odber krvi, z ktorého vyšetříme základné hepatálne testy. Súčasťou vyšetrenia je elastografia pečene (bezbolestné vyšetrenie, podobné sonografii), ktorou sa zisťuje množstvo väziva v pečeni, ktoré súvisí so stupňom jej poškodenia. Týmto neinvazívnym vyšetrením vieme odhaliť bezpríznakových pacientov so závažným stupňom fibrózy pečene, ako aj pacientov s cirhózou pečene,“ opísala postup vyšetrenia hepatologička Dražilová.

Pokiaľ počas preventívneho vyšetrenia hepatológovia odhalia ochorenie pečene, pacientovi nemocnica ponúka možnosť následnej zdravotnej starostlivosti v hepatologickej ambulancii II. internej kliniky.

Ako dodala hovorkyňa UNLP Ladislava Šustová, celomesačná preventívna aktivita košických hepatológov odštartovala v stredu 29. mája a potrvá do 28. júna. „Konať sa bude každú stredu, štvrtok a piatok v čase 12:30 – 15:00 hodiny,“ dodala.

Cirhóza pečene môže skrátiť život aj o 20 rokov

Slovensko patrí medzi krajiny s vysokým výskytom chorôb pečene. „Najčastejšou chorobou je nealkoholové tukovatenie pečene, ktorá je často asociovaná s metabolickým syndrómom,“ vysvetlil prof. MUDr. Peter Jarčuška, PhD., prednosta II. internej kliniky UNLP.

Najčastejšou príčinou úmrtia na pečeňové choroby je alkoholová choroba pečene. Podľa dostupných údajov je na Slovensku najväčší výskyt dekompenzovanej cirhózy pečene na svete, v úmrtnosti na cirhózu pečene je Slovensko na štvrtom mieste v Európe.

„Cirhóza pečene sa veľmi často vyskytuje v produktívnom veku, v priemere skráti život pacienta o 20 rokov. Nie je teda prekvapením, že úmrtie na cirhózu patrí medzi najčastejšie príčiny úmrtia ľudí v produktívnom veku na Slovensku, čo má nemalé celospoločenské následky,“ dodal.

Autor: Medicína



Cirhóza pečene môže skrátiť život aj o 20 rokov [↗](#)

📅 31. 5. 2024, 16:14, Zdroj: dennatlac.sk [↗](#), Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 160 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 58 EUR

31. Mája 2024, 16:14

Slovensko patrí medzi krajiny s vysokým výskytom chorôb pečene. „Najčastejšou chorobou je nealkoholové tukovatenie pečene, ktorá je často asociovaná s metabolickým syndrómom,“ vysvetľuje Peter Jarčuška, prednosta II. internej kliniky.

Najčastejšou príčinou úmrtia na pečeňové choroby je alkoholová choroba pečene. Podľa dostupných údajov je na Slovensku najväčší výskyt dekompenzovanej cirhózy pečene na svete, v úmrtnosti na cirhózu pečene je Slovensko na štvrtom mieste v Európe.

„Cirhóza pečene sa veľmi často vyskytuje v produktívnom veku, v priemere skráti život pacienta o 20 rokov. Nie je teda prekvapením, že úmrtie na cirhózu patrí medzi najčastejšie príčiny úmrtia ľudí v produktívnom veku na Slovensku, čo má nemalé celospoločenské následky,“ dodáva profesor.

Po vlašajšom celoslovenskom skríningu pečene Slovenskej hepatologickej spoločnosti, ktorý preukázal u záujemcov v Košiciach vysoký výskyt „tvrdosti pečene“, Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice (UNLP) spúšťa pilotný preventívny skríning ochorení pečene zdarma.

Cieľom je „podchytiť čo najväčšie množstvo našich obyvateľov, ktorí majú počiatočné štádiá pečeňových ochorení, ale vôbec o nich netušia“, uviedla Sylvia Dražilová, zástupkyňa prednosta II. internej kliniky UNLP Košice a LF **UPJŠ**. Celomesačná preventívna aktivita odštartovala 29. mája a potrvá do 28. júna, každú stredu, štvrtok a piatok v čase 12:30 – 15:00 hod.

Kto môže absolvovať vyšetrenie? Podmienkou je, že máte 40 a viac rokov a doteraz vám nebolo diagnostikované ochorenie pečene.

„V rámci skríningového vyšetrenia občania po vyjadrení súhlasu a vyplnení základných informácií o sebe absolvujú základné antropometrické vyšetrenie, odber krvi, z ktorého vyšetříme základné hepatálne testy. Súčasťou vyšetrenia je elastografia pečene čo je bezbolestné vyšetrenie, podobné sonografii, ktorou sa zisťuje množstvo väziva v pečeni, ktoré súvisí so stupňom jej poškodenia. Týmto neinvazívnym vyšetrením vieme odhaliť bezpríznakových pacientov so závažným stupňom fibrózy pečene, ako aj pacientov s cirhózou pečene,“ opísala postup vyšetrenia hepatologička Dražilová.

Pokiaľ počas preventívneho vyšetrenia odhalia ochorenie pečene, ponúknú pacientovi možnosť následnej zdravotnej starostlivosti v hepatologickej ambulancii II. internej kliniky.



Cirhóza pečene môže skrátiť život aj o 20 rokov [🔗](#)

📅 31. 5. 2024, 16:14, Zdroj: sita.sk/vzdravotnictve [🔗](#), Vydavateľ: SITA Slovenská tlačová agentúra a.s., Autor: SITA, Kvetoslava Kirchner, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 43 019 GRP: 0,96 OTS: 0,01 AVE: 1200 EUR

31. 05. 2024

Kvetoslava Kirchner

Slovensko patrí medzi krajiny s vysokým výskytom chorôb pečene. „Najčastejšou chorobou je nealkoholové tukovatenie pečene, ktorá je často asociovaná s metabolickým syndrómom,“ vysvetľuje Peter Jarčuška, prednosta II. internej kliniky.

Najčastejšou príčinou úmrtia na pečeňové choroby je alkoholová choroba pečene. Podľa dostupných údajov je na Slovensku najväčší výskyt dekompenzovanej cirhózy pečene na svete, v úmrtnosti na cirhózu pečene je Slovensko na štvrtom mieste v Európe.

Vyskytuje sa v produktívnom veku

„Cirhóza pečene sa veľmi často vyskytuje v produktívnom veku, v priemere skráti život pacienta o 20 rokov. Nie je teda prekvapením, že úmrtie na cirhózu patrí medzi najčastejšie príčiny úmrtia ľudí v produktívnom veku na Slovensku, čo má nemalé celospoločenské následky,“ dodáva profesor.

Slováci vo veku 25 až 45 rokov najčastejšie umierajú na toto ochorenie

Po vlnajšom celoslovenskom skríningu pečene Slovenskej hepatologickej spoločnosti, ktorý preukázal u záujemcov v Košiciach vysoký výskyt „tvrdosti pečene“, Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice (UNLP) spúšťa pilotný preventívny skríning ochorení pečene zdarma.

Cieľom je „podchytiť čo najväčšie množstvo našich obyvateľov, ktorí majú počiatočné štádiá pečeňových ochorení, ale vôbec o nich netušia“, uviedla Sylvia Dražilová, zástupkyňa prednostu II. internej kliniky UNLP Košice a LF **UPJŠ**. Celomesačná preventívna aktivita odštartovala 29. mája a potrvá do 28. júna, každú stredu, štvrtok a piatok v čase 12:30 – 15:00 hod.

Elastografia pečene

Kto môže absolvovať vyšetrenie? Podmienkou je, že máte 40 a viac rokov a doteraz vám nebolo diagnostikované ochorenie pečene.

„V rámci skríningového vyšetrenia občania po vyjadrení súhlasu a vyplnení základných informácií o sebe absolvujú základné antropometrické vyšetrenie, odber krvi, z ktorého vyšetříme základné hepatálne testy. Súčasťou vyšetrenia je elastografia pečene čo je bezbolestné vyšetrenie, podobné sonografii, ktorou sa zisťuje množstvo väziva v pečeni, ktoré súvisí so stupňom jej poškodenia. Týmto neinvazívnym vyšetrením vieme odhaliť bezpríznakových pacientov so závažným stupňom fibrózy pečene, ako aj pacientov s cirhózou pečene,“ opísala postup vyšetrenia hepatologička Dražilová.

Pokiaľ počas preventívneho vyšetrenia odhalia ochorenie pečene, ponúknu pacientovi možnosť následnej zdravotnej starostlivosti v hepatologickej ambulancii II. internej kliniky.

Ďalšie k téme

Autor: SITA, Kvetoslava Kirchner



Svetový deň bez tabaku – UNLP školí stredoškolákov o škodlivosti fajčenia

31. 5. 2024, 18:45, Zdroj: lekarskenoviny.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 97 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 46 EUR

Redakcia

30. máj 2024 – Cigaretový dym obsahuje niekoľko stoviek rôznych chemických zlúčenín, z ktorých sú desiatky preukázateľne karcinogénne, teda rakovinotvorné. Väčšina fajčiarov tomuto zlozvyku podľahne pred 30. rokom života, preto je potrebné mladú generáciu o rizikách fajčenia školíť. UNLP Košice pripravila sériu prednášok, ktoré si vypočujú študenti košických stredných škôl. Prednáška pilotne odštartovala na Gymnáziu Poštová pre študentov prvého ročníka. Téma je aktuálna, keďže 31. máj je Svetový deň bez tabaku.

Prednášky iniciovala prednostka I. stomatologickej kliniky UNLP Košice a LF **UPJŠ**, doc. MUDr. Silvia Timková, PhD., MHA, ktorá sa v januári stala hlavnou odborníčkou SR pre zubné lekárstvo: „Podľa štatistiky Svetovej zdravotníckej organizácie 93 % fajčiarov začne fajčiť do 26 rokov, preto chceme podchytiť práve mladú generáciu.“

Zdravie môžu vážne ohroziť aj populárne e-cigarety

Na prednáškach sa venuje nielen klasickému fajčeniu cigariet, ale aj jeho novým formám. „U mladej generácie je dôležité rozprávať aj o vaporizéroch a elektronických cigaretách, ktoré sú voľne dostupné a momentálne aj veľmi populárne. Zároveň chcem podotknúť, že aj keď výskumy o ich nežiaducich účinkoch už prebiehajú, všetko o dôsledkoch takéhoto fajčenia ešte vedieť nemôžeme, to potrvá roky,“ dodáva prednostka. Faktom ale ostáva, že na svete vzrástol za posledné 3 roky počet konzumentov e-cigariet až o 250 %. Väčšie nebezpečenstvo pritom spôsobuje nie samotný nikotín či decht, ale ťažké kovy a prchavé organické zlúčeniny.

Na prednáške sa študenti okrem histórie fajčenia dozvedeli aj o tom, že o jeho zdravotných rizikách sa začalo hovoriť až v 20. storočí, hoci sa predpokladá, že tabak do Európy doniesol už Krištof Kolumbus po objavení Ameriky v roku 1492.

Rakovina pľúc je u fajčiarov najčastejšia

Nikotín je rastlinný jed, ktorý okrem iného zvyšuje frekvenciu srdca, zvyšuje krvný tlak ciev a dráždi dýchacie cesty. „Pľúca fajčiara sú na rozdiel od nefajčiara vo vyššom riziku rozvoja niektorého z chronických pľúcnych ochorení, konkrétne chronickej obštrukčnej choroby pľúc a rakoviny pľúc. Aj pokiaľ ešte žiadne z ochorení nie je rozvinuté, môže byť pľúcne tkanivo fajčiara viac sfarbené do čierneho, čo spôsobuje najmä decht, ktorý sa v tkanive ukladá,“ uvádza prednosta Kliniky pneumológie a ftizeológie UNLP Košice doc. MUDr. Pavol Joppa, PhD. Cigaretový dym paralyzuje riasinky kmitajúce na sliznici dýchacích ciest, ktorých normálnou funkciou je očistenie dýchacích ciest. Následkom jej narušenia sa v pľúcach fajčiara vo zvýšenej miere ukladajú aj všetky ostatné nečistoty z vdychovaného vzduchu, napríklad splodiny zo spaľovacích motorov.

„Dlhodobé fajčenie spôsobuje zápal v najmenších periférnych dýchacích cestách, ktorý vedie k ich zúženiu, čo sa prejavuje dýchavicou (sťaženým dýchaním) a zvýšenou tvorbou hlienu s kašľom, čo je stav označovaný ako chronická bronchitída. Zároveň však prebiehajúci zápal poškodzuje a deštruuje priľahlé pľúcne mechúrky a spôsobuje rozdtutie pľúc. Komplex oboch týchto súčasne sa vyskytujúcich zmien sa nazýva chronická obštrukčná choroba pľúc. Pokles pľúcnych funkcií má pri tejto diagnóze progredujúci charakter a okrem stupňovania príznakov (dýchavice, kašľa a tvorby hlienu) vo svojom poslednom štádiu vedie k chronickému dychovému zlyhávaniu, čo je stav, keď pľúca dlhodobo nedodávajú do organizmu dostatočné množstvo kyslíka a nevylučujú dostatočne oxid uhličitý. To vedie k dlhodobému napojeniu pacienta na zdroj kyslíka alebo ventilačnú podporu a v konečnom dôsledku k predčasnému úmrtiu,“ spresňuje prednosta.

Fajčenie sa tiež spája približne s 35-násobne vyšším rizikom vzniku rakoviny pľúc, ktorá za ostatných niekoľko desiatok rokov jednou z najčastejších rakovín. Riziko jej vzniku zvyšuje aj pasívne fajčenie, aj keď v menšej miere. „Okrem toho je fajčenie rizikovým faktorom pre vznik rakoviny aj na iných miestach tela, je potrebné spomenúť napríklad "cestu" do pľúc, teda rakovinu pery, jazyka či rakovinu hlasiviek. Keďže niektoré splodiny fajčenia sa vylučujú z tela močom, musíme spomenúť aj rakovinu obličky, močových ciest a močového mechúra,“ uzatvára prednosta Joppa.

Napriek skutočnosti, že ľudia sú informovaní o škodlivosti fajčenia, na Slovensku fajčí viac ako 36 % populácie. Pre pomoc na odvykanie od fajčenia je na Slovensku zriadená Linka pomoci na odvykanie od fajčenia – 0908 222 722. Je k dispozícii v pracovné dni od 8:00 do 15:00 hod. Každý záujemca získa bezplatné odborné poradenstvo týkajúce sa odvykania od fajčenia metódou náhleho alebo postupného odvykania.

Prevenia je zdarma, no liečba môže byť finančne náročná UNLP Košice každoročne realizuje bezplatné preventívne vyšetrenia napr. znamienok či merania vnútroočného tlaku (prevencia glaukómu) a aktívne šíri osvetu prevencie náhlych cievnych mozgových príhod. Pre verejnosť tradične organizujeme aj Deň zdravia s UNLP, ktorý sme zaviedli pred 10 rokmi pri príležitosti 90. výročia založenia našej nemocnice. V týchto dňoch sme začali s celomesačnou preventívnou aktivitou – bezplatné kontroly pečene, ktoré budú trvať do 28.6.2024. „Našou snahou je ísť čo najbližšie k ľuďom a vytvoriť im príjemný a trochu netradičný prvý kontakt. Prevencia je totiž zadarmo,



no liečba môže byť finančne náročná," uviedol riaditeľ UNLP Košice, MUDr. Ľuboslav Beňa, PhD., MPH.

Zdroj, foto: UNLP Košice, TS

Autor: Redakcia



SMUTNÁ SPRÁVA Zomrel obľúbený slovenský SPISOVATEĽ! Za výnimočnú tvorbu získal prestížne ocenenia

1. 6. 2024, 0:00, Zdroj: presov.zoznam.sk, Vydavateľ: Zoznam, s.r.o., Sentiment: Negatívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 38 942 GRP: 0,87 OTS: 0,01 AVE: 683 EUR

Adriana Joštiaková 1.6.2024 15:00 Pridajte komentár

Ilustračné foto. Zdroj: zoznam.sk

LEVOČA – Smutná správa opäť zasiahla svet kultúry. Na svoj posledný odpočinok navždy odišiel lekár, dramatik, prozaik a rozprávkár Ján Milčák. Svoju pozemskú púť ukončil vo veku 89 rokov.

O smrti Jána Milčáka informoval jeho syn Marián. “Dnes večer (28. mája 2024) vo veku 89 rokov zomrel v Levoči náš otec Ján Milčák. Venujte mu, prosím, modlitbu a tichú spomienku,” píše so smútkom.

Ako mladý študoval na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Zamestnal sa ako lekár v Krompachoch, neskôr pôsobil ako obvodný lekár v Spišskom Hrušove. V rokoch 1980 – 1984 bol riaditeľom nemocnice s poliklinikou v Spišskej Novej Vsi.

Hoci Ján Milčák bol lekárom, jeho vášňou a neskôr aj profesiou bolo písanie. Spočiatku uverejňoval svoje diela v Mladej tvorbe. Od 70. rokov písal pre Slovenský rozhlas. Napísal mnoho hier a rozprávok pre deti. Viaceré z nich získali aj medzinárodné ocenenia, pripomína RTVS.

Nepísal však ale iba pre rozhlas. Z jeho pera vyšlo niekoľko detských rozprávkových kníh a krátkych próz pre dospelých. Jeho rozsiahlu rozhlasovú tvorbu počúvali aj v iných štátoch Európy. “Skvelý autor, skvelé rozhlasové hry, ktoré pravidelne počúvam,” píše Magdaléna.

Prestížne ocenenia

Jeho tvorba bola aj niekoľkokrát ocenená. Rozhlasové hry Mačka, Celestínka, ryba a pán Baltazár, Rodinná fotografia, Vrana Florentánka získali hlavnú cenu na Festivaloch pôvodnej slovenskej rozhlasovej hry.

V roku 1998 bol za knihu Chlapec Lampášik zapísaný na čestnú listinu IBBY (Medzinárodná únia pre detskú knihu). Nasledujúce roku získal aj Cenu VÚB (1997), Cenu mesta Levoče (2000), Cenu Združenia rozhlasových tvorcov (2001), titul Čestný občan mesta Levoče (2005) a Kultúrne ocenenie Fra Angelica (2007).



Spisovateľ a lekár Ján Milčák poznal liečivú silu krásy [✉](#)

📅 1. 6. 2024, 9:00, Zdroj: kultura.pravda.sk [✉](#), Vydavateľ: OUR MEDIA SR a. s., Autor: Beata Panáková, Sentiment: Negatívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 12 804 GRP: 0,28 OTS: 0,00 AVE: 456 EUR

V stredu 5. júna sa bude v Levoči konať posledná rozlúčka s Jánom Milčákom (9. 1. 1935 – 28. 5. 2024), lekárom a spisovateľom, čestným občanom mesta, kde sa narodil a kde prežil celý život. Zomrel vo veku 89 rokov.

Foto: RTVS

Dramatik, prozaik, rozprávkár a lekár Ján Milčák (1935 - 2024).

Smútočný obrad sa začne v Katedrále sv. Jakuba, preslávenej gotickými oltármi Majstra Pavla, sľaby išlo o opätovné symbolické stretnutie dvoch tvorivých duchov. Majster Pavol z Levoče je totiž protagonistom a témou viacerých prozaických a dramatických diel Jána Milčáka celoživotne fascinovaného jeho umením a osobnosťou. A vôbec, umelci a umelkyne všetkých čias, milovníci krásy, ale aj pôvabné krehké bytosti z ľudskej, zvieracej, rastlinnej i fantazijnej ríše sú autorovými najobľúbenejšími postavami.

Ako lekár a zároveň umelec Ján Milčák pozná liečivú silu krásy – či píše pre dospelých alebo pre deti, či tvorí knihu, divadelný text, alebo rozhlasový scenár. Majstrovstvo, originalita, pôvab a múdrosť jeho diel tešia čitateľov a poslucháčov všetkých generácií, a získali si tiež uznanie literárnej kritiky. Rozprávková kniha Chlapec Lampášik je zapísaná na Čestnej listine IBBY (Medzinárodnej únie pre detskú knihu), kniha Rozprávkový vláčik je zaradená do katalógu najlepších a najkrajších kníh pre deti a mládež z celého sveta (The Ehite Ravens). Ján Milčák je nositeľom Ceny Trojruža za celoživotné dielo a prínos do slovenskej detskej literatúry, a je laureátom Ceny Fra Angelico.

Zároveň s poviedkami publikovanými v literárnych časopisoch sa Ján Milčák už v 60. rokoch etabloval ako jeden z najvýznamnejších rozhlasových autorov. Venoval sa viacerým žánrom, od krátkych rozprávok a večerníčkových seriálov, rozprávkových hier, až po rozhlasové hry pre deti, mládež i dospelých. Jeho hry získavali ceny na slovenských festivaloch aj na medzinárodnom festivale PRIX ITALIA. Niekoľko z nich sa uvádzalo v prekladoch aj v zahraničí, vo Francúzsku a v Kanade.

Príbehy Jána Milčáka majú rozmanité podoby, je v nich vzlet fantázie aj ťažoba utrpenia, storaké odtiene radosti aj smútku, dávkované s priam alchymistickou presnosťou a vynaliezavosťou, no vždy nasýtené nádejou. Všetky však majú nezameniteľnú atmosféru, originálny literárny štýl. Zmysel pre metaforu a skratku je daný autorovým pohľadom na svet – aj vtedy, keď napríklad, odpovedá na otázku v časopiseckom rozhovore: „Ambulancia, v ktorej som roky pracoval, sa nachádza takmer v strede medzi kostolom a štátnou cestou. Kostol je domom pokoja, počuť v ňom ticho. Cesta je miestom neprestajného pohybu, víri sa na nej prach. Rovnako blízko je k ceste i ku kostolu. Rovnaké miesto by malo mať v mojich prácach ticho i pohyb. Dokonca si myslím, že pohyb je dôležitejší preto, aby si čitateľ alebo poslucháč uvedomil význam ticha.“ (revue BIBIANA 1996)

Verme, že pozorný pohľad a tichý hlas Jána Milčáka budú láskavo sprevádzať ďalšie a ďalšie pokolenia čitateľov a poslucháčov.

JÁN MILČÁK sa narodil 9. januára 1935 v Levoči. V roku 1953 začal študovať na Pedagogickej škole v Košiciach, ale v druhom ročníku prešiel na Lekársku fakultu **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Po ukončení štúdia začal pracovať ako lekár v Krompachoch, neskôr ako obvodný lekár v Spišskom Hrušove a v rokoch 1980 – 1984 ako riaditeľ nemocnice s poliklinikou v Spišskej Novej Vsi. Ako väčšina spisovateľov jeho generácie aj Ján Milčák začal publikovať poviedky v Mladej tvorbe a neskôr aj v ďalších literárnych periodikách. V sedemdesiatych rokoch sa etabloval ako tvorca rozhlasových hier pre dospelých i mládež a rozprávok pre deti. Okrem rozhlasovej dramatickej tvorby sa venoval aj písaniu divadelných hier a detských rozprávkových kníh a krátkych próz pre dospelých. Je otcom Mariána Milčáka (básnika, prekladateľa a literárneho vedca) a Petra Milčáka (básnika, prekladateľa, literárneho vedca a vydavateľa). Žil v Levoči.

Slovenské literárne centrum

Autor: Beata Panáková



Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach otvor [🔗](#)

📅 1. 6. 2024, 10:00, Zdroj: dennatlac.sk [🔗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 160 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 58 EUR

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach otvor

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach otvorí v septembri svoju škôlku UPeJeŠko

1. júna 2024, 17:42

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach otvorí v septembri svoju materskú školu UPeJeŠko. Ako univerzita informovala, zápis bude realizovaný do 15. júna a škôlka je určená pre deti vo veku od troch do šiestich rokov.

Prednostne budú prijímané deti študentstva a zamestnanectva **UPJŠ**, ktoré dovŕšia do konca augusta päť rokov, a teda predprimárne vzdelávanie je pre ne povinné. Škôlka bude otvorená od 7:00 do 17:00. Prevádzkovaná bude v jednej triede, pričom maximálny počet detí je 25.

„Pre deti sú pripravené nové priestory v zrekonštruovanej historickej budove v areáli **UPJŠ** v Košiciach. Materská škola má k dispozícii aj školské ihrisko v bezprostrednej blízkosti s certifikovanými hernými prvkami a pieskoviskami,“ uviedla **UPJŠ**.

Rekonštrukcia priestorov bola podporená ministerstvom školstva. Žiadosť o prijatie dieťaťa do škôlky možno podať osobne, v podateľni Rektorátu **UPJŠ**, poštou, ale aj mailom.

„Oznámenie o prijatí/neprijatí dieťaťa do materskej školy **UPJŠ** bude v priebehu mesiaca jún 2024 zaslaná prostredníctvom e-mailov zákonným zástupcom dieťaťa,“ uvádza sa v podmienkach prijímania detí.

Škôlka sa bude zameriavať na digitálne zručnosti, jazyk a komunikáciu, cudzie jazyky, ale aj matematiku a prácu s informáciami.

Pre študentstvo a zamestnanectvo univerzity bude výška čiastočnej úhrady výdavkov MŠ **UPJŠ** v sume sto eur na mesiac za dieťa.

Pre rodičov, ktorí na **UPJŠ** nepracujú, ani neštudujú, to bude dvesto eur. Univerzita podotkla, že jestvuje predpoklad, že poplatok sa od januára 2025 zníži, a to po získaní dotácie.



Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach otvorí v septembri svoju škôlku UPeJeŠko [📄](#)

📅 1. 6. 2024, 17:42, Zdroj: sita.sk/vskolstve [📄](#), Vydavateľ: SITA Slovenská tlačová agentúra a.s., Autor: Katarína Lörincová, SITA, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, **UPJŠ**
Dosah: 43 019 GRP: 0,96 OTS: 0,01 AVE: 1200 EUR

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach otvorí v septembri svoju škôlku UPeJeŠko

01. 06. 2024

Katarína Lörincová

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach otvorí v septembri svoju materskú školu UPeJeŠko. Ako univerzita informovala, zápis bude realizovaný do 15. júna a škôlka je určená pre deti vo veku od troch do šiestich rokov.

Prednostne budú prijímané deti študentstva a zamestnanectva **UPJŠ**, ktoré dovŕšia do konca augusta päť rokov, a teda predprimárne vzdelávanie je pre ne povinné. Škôlka bude otvorená od 7:00 do 17:00. Prevádzkovaná bude v jednej triede, pričom maximálny počet detí je 25.

Pripravené sú nové priestory

„Pre deti sú pripravené nové priestory v zrekonštruovanej historickej budove v areáli **UPJŠ** v Košiciach. Materská škola má k dispozícii aj školské ihrisko v bezprostrednej blízkosti s certifikovanými hernými prvkami a pieskoviskami,“ uviedla **UPJŠ**.

Rekonštrukcia priestorov bola podporená ministerstvom školstva. Žiadosť o prijatie dieťaťa do škôlky možno podať osobne, v podateľni Rektorátu **UPJŠ**, poštou, ale aj mailom.

„Oznámenie o prijatí/neprijatí dieťaťa do materskej školy **UPJŠ** bude v priebehu mesiaca jún 2024 zaslaná prostredníctvom e-mailov zákonným zástupcom dieťaťa,“ uvádza sa v podmienkach prijímania detí.

UPeJeŠkári budú platiť menej

Škôlka sa bude zameriavať na digitálne zručnosti, jazyk a komunikáciu, cudzie jazyky, ale aj matematiku a prácu s informáciami.

Pre študentstvo a zamestnanectvo univerzity bude výška čiastočnej úhrady výdavkov MŠ **UPJŠ** v sume sto eur na mesiac za dieťa.

Pre rodičov, ktorí na **UPJŠ** nepracujú, ani neštudujú, to bude dvesto eur. Univerzita podotkla, že jestvuje predpoklad, že poplatok sa od januára 2025 zníži, a to po získaní dotácie.

Súhlasím s podmienkami používania a potvrdzujem, že som sa oboznámil s ochranou osobných údajov

Odporúčané

Máte tip na článok? Napíšte nám TU

Základné, stredné a vysoké školy, regionálne školstvo, duálne vzdelávanie, veda a výskum, legislatíva a ďalšie

Najčítanejšie

Autor: Katarína Lörincová, SITA



Egzotikus lepkék kiállítása a kassai botanikus kertben | Amikassa

2. 6. 2024, 0:18, Zdroj: amikassa.sk, Autor: Zsófia Trosko, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 161 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 58 EUR

Kezdőlap Hírek Egzotikus lepkék kiállítása a kassai botanikus kertben

Egzotikus lepkék kiállítása a kassai botanikus kertben

2024-06-01

A kassai botanikus kert minden kiállításával egy különleges élményt kínál a látogatóknak. Nincs ez máshogy most sem, ugyanis május 17-én megnyílt az egzotikus lepkéket bemutató kiállítás (Motýle Exotických Trópov 2024) mely egészen június 30-ig (09:00 és 17:00 között) tartja nyitva kapuit az érdeklődők előtt.

Volt szerencsém választ kapni néhány kérdésemre Ing. Robert Gregorek, PhD. személyében, s általa többet megtudhattam a kiállítás alap gondolatairól is: céljuk olyan megoldásokat találni, melyek összeegyeztetik az emberek érdekeit a környezet és a biológiai sokféleség megfelelő védelmének követelményeivel, valamint az érzékeny állat- és növényvilág közötti szoros kapcsolat bemutatásával. Az ide látogatók megtudhatják, hogyan segítenek a lepkék a növények beporzásában, és hogy a növények hogyan nyújtanak védelmet a lepkék számára, ugyanis az éghajlatváltozás, amelyet még a mérsékelt égövi viszonyok között is tapasztalunk, nagyon erős hatással van a trópusokra. Ez komoly zavarokat okoz a természetben, és megnehezíti a lepkék célzott szaporítását is a világ különböző egzotikus helyein létesített tenyésztő létesítményekben.

A kiállításon megjelenő egyes lepkefajok gyakran egy adott növényfajhoz kötődnek. A pillangóhernyók új generációjának kifejlődése csak a megfelelő táplálék növények miatt történhet meg, amelyekre az egyes fajok specializálódtak, mindezek csodásan tükrözik a természet harmóniáját. A figyelmesebb látogató saját szemével is megfigyelheti ezeket a fontos összefüggéseket, s szemügyre veheti a pillangó életének különböző fejlődési szakaszait a tojástól a hernyóstádiumon át a bábig, egészen a repülésre képes szárnyakkal rendelkező felnőtt egyed végső fejlődéséig. A botanikus kertben látható igazán dekoratív fajok közé tartozik az Argema mittrei – a jól ismert „madagaszkári üstökös”. A Caligo atreus fajon belül is lényegesen kisebb példányszámú példányok kerülnek bemutatásra. A legszembetűnőbb pedig az éjszakai lepkefaj – az Attacus atlas nevű sűgérlepke – hagyományosan legnagyobb példányai. Az itt kikelő nőtények közül néhánynak a szárnyfesztávolsága bőven 28 cm. Nyilatkozta portálunknak Ing. Robert Gregorek, PhD. a kassai **UPJŠ** Egyetem Botanikus Kertjének üzemeltetési igazgatóhelyettese.

Milyen nehézségekkel találkoztak a szervezés során, és hogyan oldották meg azokat?

„A pillangókiállítás időzítésében rendkívül fontos szerepet játszik a pillangók kikelésének idején a természetes időjárás, és az időjárás utólag is befolyásolja ezekben az érzékeny élőlényeknek az aktivitását. A felhős és hideg napok nagyon megnehezítik a dolgunkat. Szerencsére az idei május közepi zord időjárás a természet átmeneti szeszélye volt, és ez az állapot nem tartott sokáig.

Az alapfeltevél, amely nélkül elképzelhetetlen, hogy a lepkék teljes életet éljenek, a növényápolás tökéletes irányítása, agrokémiai szerek használata nélkül. És nem elég csak átmenetileg kizárni a növényvédő szereket, hanem hosszú távon egyáltalán nem szabad használni őket. Saját tapasztalatainkból is megerősíthetjük, hogy az olyan érzékeny élőlények, mint a pillangók, nagyon rosszul reagálnak még azokra a növényekre is, amelyek termékei a kezelés után kellő távolságban már az ember számára is fogyaszthatónak számítanak. A pillangó lárvák fejlődését viszonylag jelentéktelen vegyszermaradványok is megzavarják.

A bábok beszállítóktól való beszerzésének megszervezése is szokatlan kalanddá válik egy közintézmény környezetében. A jogilag szabályozott beszerzési folyamat is komoly kihívást jelent az adminisztráció számára, amikor olyan élő és kiszámíthatatlanul érzékeny anyagokkal kell foglalkoznia, mint a lepkebábok. Nem könnyű megbirkózni a kereskedelmi kapcsolatokra alkalmazott bürokrácia buktatóival, ahol a méltányosság és a bizalom elengedhetetlen szerepet játszik, és az áruk jellege gyakran nem teszi lehetővé a pontos tervezést.“

Van olyan különleges történet vagy esemény, amely a kiállítás szervezése során történt, és amelyet szeretne megosztani?

„A látogatók számára nagy kihívás a pillangók fotózása. Nem mindig könnyű elkapni a megfelelő pillanatot, mivel az apró élőlények nagyon gyorsan reagálnak és félnek.“

Alkalmanként szakértők vállalják ezt a kihívást jelentő tevékenységet. Néhány évvel ezelőtt egy korábbi profi operatőr, Ernest Groh úr felejthetetlen képeket és videósorozatokat készített a pillangók életének érdekes pillanatairól. Az volt az álma, hogy time-lapse fényképezéssel dokumentálja egy pillangó kikelését a bájából. Hihetetlen türelme és számtalan próbálkozása ellenére, hogy az objektívvel a megfelelő krizmára fókuszáljon, a kikelő lepkék mindig mások voltak, mint amire a kamera fókuszált. Így végül ez az álom megvalósulatlan maradt, és a jövőben is nyitott kihívás marad egy másik türelmes dokumentarista számára.“

Van kedvenc lepkefajja? Ha igen, miért éppen az?



„A kedvenc pillangóim azok, amelyeknek természetes élőhelye Közép- és Dél-Amerika trópusaihoz kötődik. Ezek a Heliconius nemzetség számos faja és a rokon, változatos nevű fajok.

A kis pillangók nagyon sokoldalúak, élénk színűek, és még egy fajon belül is közmondásosan változatos formákat alkotnak. Szimpatikus, hogy életük utolsó szakaszában is meglehetősen hosszú ideig élnek, ellentétben az ugyanezen területről származó hatalmas fajokkal. A kikelt példányok több hónapig élnek felnőtt rovarokként.

Képesek kihasználni a tápláléknövényeket, amelyek a passióvirágok (Passiflora), és mesterséges üvegházi környezetben is könnyen szaporodnak. Egész éves jelenlétük az üvegházban, még a lepkekiállítás időszakán kívül is kellemes kikapcsolódást és szívesen látott élményt jelent látogatóink számára.“

Ing. Robert Gregorek, PhD. a faggatás során hozzátette, hogy a kiállítás lebonyolítása az év legmegterhelőbb eseménye az előkészületeket illetően. Az üvegház kialakítása, a tápnövények előkészítése, egy ilyen kiállítás hatalmas feladat elé állítja a szervezőit, a törekeny kis élőlények mozgatása, az alapvető életfeltételek kialakítása, figyelve, hogy minden lepke épségben odaérjen s beilleszkedjen, beleértve a személyzet munkáját is, mely nélkül mindez nem jöhetett volna létre.

Ha kedvet kaptak eme csodás kiállítás megtekintéséhez, további információkért látogassanak el a kassai botanikus kert hivatalos oldalára.

Trosko Zsófia

Autor: Zsófia Trosko



Zomrel známy slovenský spisovateľ, na konte mal niekoľko ocenení

2. 6. 2024, 6:43, Zdroj: [info.sk](#), Sentiment: Negatívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 19 023 GRP: 0,42 OTS: 0,00 AVE: 527 EUR

18:43 02.06.2024 Levoča

Správy » Domáce

Úmrtie známeho spisovateľa si pripomenul aj verejnoprávny rozhlas.

Vo veku 89 rokov zomrel v utorok (28. mája) slovenský lekár, dramatik, prozaik a rozprávkár Ján Milčák. Na Facebooku o tom informoval jeho syn Marián.

"Dnes večer (28. mája 2024) vo veku 89 rokov zomrel v Levoči náš otec Ján Milčák, lekár, dramatik, prozaik a rozprávkár. Venujte mu, prosím, modlitbu a tichú spomienku," uviedol syn v príspevku.

Dnes večer (28. mája 2024) vo veku 89 rokov zomrel v Levoči náš otec Ján Milčák, lekár, dramatik, prozaik a rozprávkár. Venujte mu, prosím, modlitbu a tichú spomienku.

Uverejnil používateľ Marián Milčák Utorok 28. mája 2024

Ján Milčák zmlada študoval na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Pracoval ako lekár v Krompachoch a Spišskom Hrušove, neskôr sa stal riaditeľom nemocnice v Spišskej Novej Vsi.

Vo svojej tvorbe sa venoval najmä písaniu pre rozhlas, ako aj detským rozprávkovým knihám a krátkym prózám pre dospelých. Známy bol aj za hranicami, v ďalších európskych štátoch.

Milčák sa svojou tvorbou zaslúžil o niekoľko ocenení, pripomína portál [regiony.sk](#). Ceny získal za rozhlasové hry Mačka, Celestínka, ryba a pán Baltazár, Rodinná fotografia a Vrana Florenčanka.

"V roku 1998 bol za knihu Chlapec Lampášik zapísaný na čestnú listinu IBBY (Medzinárodná únia pre detskú knihu). Nasledujúce roku získal aj Cenu VÚB (1997), Cenu mesta Levoče (2000), Cenu Združenia rozhlasových tvorcov (2001), titul Čestný občan mesta Levoče (2005) a Kultúrne ocenenie Fra Angelica (2007)," dodáva portál [regiony.sk](#).

RTVS si autora pripomenula vysielaním levočskej povesti Dobré stránky a rozprávky Chlapec lampášik.

Autor: Info.sk, Webtron, s.r.o.



Spolupráca slovenských vysokých škôl a americkej univerzity [🔗](#)

📅 2. 6. 2024, 9:37, Zdroj: dunajskostredsky.sk 📄, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ, Slávka Tomaščíková

Dosah: 368 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 90 EUR

Publikované: 2. jún 2024 - 9:37

Zástupcovia ministerstva školstva sa prvýkrát zúčastnili slávnostného ceremoniálu podpisu a predčítania memoránd o spolupráci medzi tromi slovenskými univerzitami a americkou University of Louisiana at Lafayette. Memorandá umožnia našim školám pokračovať v programoch letných škôl, či rozšíriť aktivity o výmenné pobyty pedagógov.

Súčasťou programu časti slovenskej delegácie počas medzinárodného veľtrhu vysokých škôl NAFSA 2024 v New Orleans bola aj návšteva University of Louisiana at Lafayette. Počas návštevy Univerzita Svätého Cyrila a Metoda v Trnave, **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** a Ekonomická univerzita v Bratislave podpísali predčítanie memoránd o spolupráci s danou univerzitou. Tohto slávnostného ceremoniálu sa zúčastnili aj zástupcovia ministerstva školstva, na čele s ministrom Tomášom Druckerom a štátnym tajomníkom Róbertom Zsemberom.

„Jednou z úloh rezortu školstva je aj ‚otvárať dvere‘ vysokým školám a teda vytvárať vhodné prostredie na to, aby jednotlivé vysoké školy nadväzovali spolupráce s ich potenciálnymi partnermi. Tieto tri univerzity sú príkladom škôl, ktoré si partnerov aktívne hľadajú. Ministerstvo bude takýmto aktívnym školám vždy poskytovať potrebnú podporu,“

- uviedol minister školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR Tomáš Drucker počas oficiálnej návštevy univerzity v Lafayette.

„Návšteva University of Louisiana at Lafayette, spojená s podpísaním troch memoránd, vytvára silný predpoklad pre kvalitnú spoluprácu medzi slovenskými a americkou vysokou školou, z ktorej budú ťažiť nielen študenti, ale aj vysokoškolskí učitelia,“ dodal štátny tajomník pre vysoké školstvo Róbert Zsembera.

Univerzita Svätého Cyrila a Metoda v Trnave s americkým partnerom doteraz spolupracovala na úrovni projektu letných škôl Fakulty prírodných vied a študenti sa počas výmenného pobytu zameriavali na vytváranie startupov a oblasti podnikania v informatike.

„Spoluprácu by sme radi rozšírili aj na výmenu pedagógov, vytváranie vedeckých tímov, spoločných publikácií a prípravu vedeckých projektov, ale aj naďalej pokračovali v letných školách či krátkych študentských stážach,“

- priblížila rektorka UCM Katarína Slobodová Nováková.

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach plánuje rozšíriť svoju doterajšiu fakultnú spoluprácu na univerzitnú úroveň.

„Našli sme množstvo prienikov tak pre vedeckú, aj pre pedagogickú spoluprácu na Fakulte pedagogiky Luisianskej univerzity, či na Fakulte humanitných vied. Taktiež budeme môcť spolupracovať v oblasti prípravy medicínskeho personálu a plánujeme rozšíriť aj naše výskumné tímy na **UPJŠ** vedcami z Lafayette,“

- vysvetlila prorektorka pre medzinárodné vzťahy **UPJŠ Slávka Tomaščíková**.

Ekonomická univerzita v Bratislave nadviazala na memorandum z roku 2021. Aj táto univerzita sa zameriavala prioritne na program výmenných letných škôl.

„Doterajšia spolupráca umožnila najmä medzinárodnú spoluprácu tímov študentov z Fakulty hospodárskej informatiky, ktorí pracovali na rôznych startupových zadaniach. O úspešnosti spolupráce svedčí aj rastúci záujem študentov o letnú školu, kde sa nám medziročne zdvojnásobil počet študentov, ktorí túto univerzitu navštevujú,“

- uzavrel prodekan pre medzinárodné vzťahy Národohospodárskej fakulty EUBA Tomáš Ondruška.

MŠVVM SR